

Haavad ja haavaravi

Teemad

1. Erinevad haavad

- Suure verejooksuga haavad
- Torkehaavad
- Liigese infektsioon

2. Haavaravi

Erinevad haavad

Suure verejooksuga haavad

© Original Artist / Search ID: rmin777

Rights Available from CartoonStock.com

“He says not to panic because horses have lots of blood, and most people overreact when they see a wound.”

Suure verejooksuga haavad

Hobuse veri = 8% kehakaalust
(500kg hobune = 40L verd)
Verekaotus >20% ehk **8 L** on ohtlik

Suure verejooksuga haavad

Suure verejooksuga haavad

Mida teha?

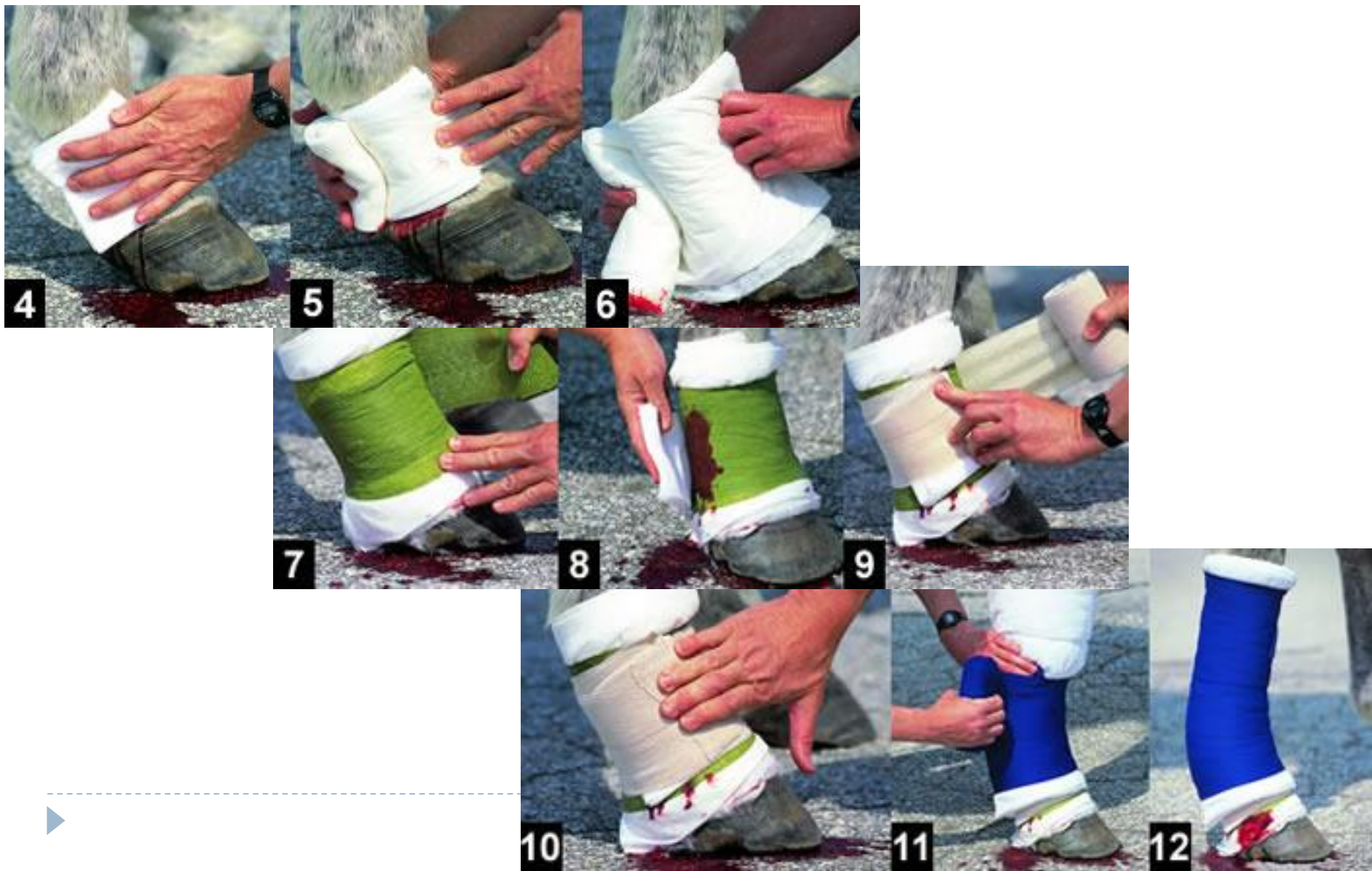

Suure verejooksuga haavad

1. Rahune!
2. Vajadusel rahusta maha ka hobune
3. Pane peale rõhkside – kasuta olemasolevaid vahendeid
 1. Marlitampoonid, marli/elastiksidemed
 2. Puhtad käterätid, pinded
 3. Riideesemed jne...
4. Kutsu loomaarst

Suure verejooksuga haavad

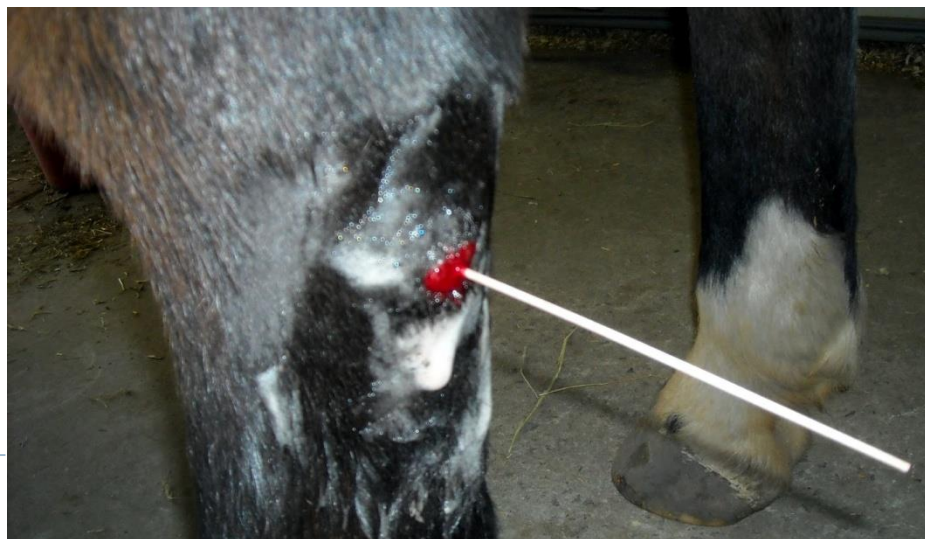
Torkehaavad

Torkehaavad

Torkehaavad on ohtlikud kuna:

- a. Enamasti sügavad
- b. Millised struktuurid on viga saanud?
- c. Mustus sügaval kitsa haava põhjas
- d. Longe tekib tihti alles hiljem (48h)

Torkehaavad – mida teha?

1. Puhasta haav, eemalda karvad haava äärest
2. Vajadusel seo haav
3. Kui sügav on haav? Kus haav asub? Kas hobune lonkab?
4. Kutsu loomaarst iga sügavama haava puhul ja **ALATI**, kui haav asub liigese läheduses!

Liigese infektsioon

Mustus/bakterid pääsevad liigese
sisse

Liigese infektsioon ehk
bakteriaalne põletik

Liigesed ja kõõlusetüüped

Liigese infektsioon

Liiges on normaalolekus steriilne = bakterite vaba
Bakterid liigeses

Pöördumatud muutused juba **48h** jooksul!

Liigese infektsioon - sümptomid

Sümptomid ei ole alati ühesed!

1. Liigese paistetetus
 2. Liigne soojus
 3. Enamasti väga tugev longe
v.a lahtise liigese puhul
 4. Palavik võimalik
-
- Haav liigese piirkonnas
 - Eelnev liigesesüst

Liigese infektsioon – mida teha?

Vähimagi kahtluse korral kutsu loomaarst!

Liigese infektsioon – ravi

1. Liigese loputus
 - Seistes
 - Täisnarkoosis artroskoobiga
2. Antibakteriaalne ravi
 - Süsteemne
 - Lokaalne
3. Põletikuvastased ravimid

Liigese infektsioon – prognoos

1. Ellujäämine (ca.90%)
2. Lonkevabadus (ca.50-70%)
3. Naasmine sporti samale tasemele?

Pikk paranemistee!

Varajane ravi = parem prognoos

Haavaravi

Haava puhastus

1. Eemalda väiksemad võõrkehad (puutükid, saepuru)
2. Loputa haava rohke veega
3. Puhasta füsioloogilise või spetsiaalse haavaloputus lahusega (nt. Prontosan®)

Haavakreemid

Miks on vaja?

- Niiske haava keskkond
- Kaitse
(putukad, mustus)
- Desinfektsioon
... kas see on vajalik?

Haavakreemid

Millist on vaja?

1. Haava niisutavad kreemid

2. Desinfitseerivad kreemid ja sprayd

3. Haava kaitsevad sprayd

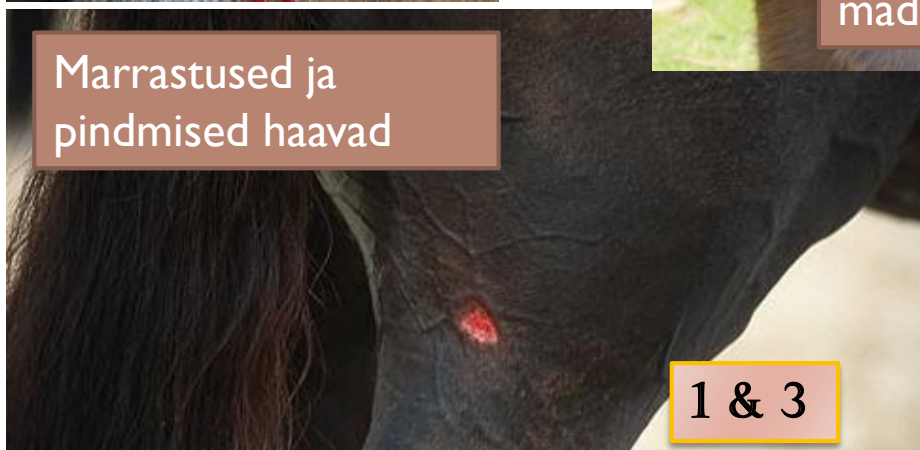
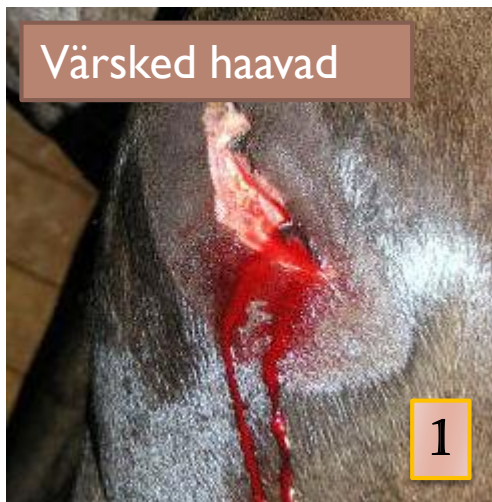

4. Nahka toitvad ja pehmendavad kreemid

Haavakreemid

Millal on vaja?

Haavakreemid

Haavakreem ei asenda:

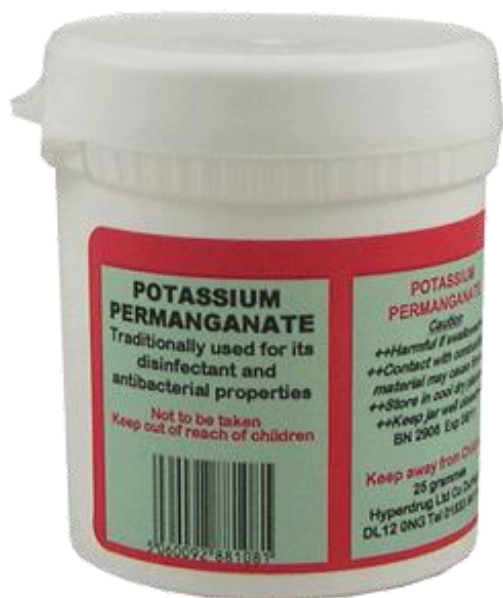
- põhjalikku haavapuhastust
- õmblusi
- haavakatet

Vale haavakate, kreem või spray
aeglustab või takistab
haava paranemist

Haavakreemid

ÄRA kasuta värske haava korral:

Haava sidumine

Eesmärk:

- kaitseb haava (loomaarsti tulekuni)
- piirab haava liikumist

1. Pane haava peale niisutavat geeli
2. Kata haav marlitampoonide või muu puhta haavakattega
3. Fikseeri tampoonid elastiksidemega
4. Suurema stabiilsuse jaoks lisa haavavatt ja kinnita see enesekleepuva sidemega

Haava sidumine - alajalg

▶ Jala sidumine: <https://www.youtube.com/watch?v=bfmqXWmFhIA>

Haava sidumine – kand ja ranne

FIGURE 2: APPLYING A FIGURE-8 BANDAGE

Wrap around the leg above the knee or hock joint two or three times, then bring the bandage down across the front of the joint and wrap around the leg below the joint.

Bring the bandage back up across the front of the joint and wrap around the leg above the joint again.

Continue wrapping in a figure-8 pattern around the joint at least two or three times until the bandage is secured.

Haava sidumine – kabi

► Kabjaside: https://www.youtube.com/watch?v=jBqjomG_BYU

Haava sidumine – kabi

Haavade esmaabi

1. Puhasta haav füsioloogilise lahuse või haavaloputus vahendiga
2. Pane haava peale niisutavat geeli
3. Ära pane haava peale ioodi kreemi või muid desinfitseerivaid aineid!
4. Kata haav marlitampoonide või muu puhta haavakattega
5. Fikseeri tampoonid elastiksideme ja haavaplaastriga
6. Suurema stabiilsuse jaoks lisa haavavatt ja kinnita see enesekleepuva sidemega

Haavaravi põhitõed

- Haavad paranevad kõige paremini niiskes keskkonnas
- Mustad ja liikuvad haavad ei parane
 - Korralik haavapuhastus on kõige aluseks!
- Desinfitseerivad ained (nt.iood) aeglustavad haava paranemist
 - Kasuta ainult infitseerunud/mustade haavade puhul
- Pindmised haavad paranevad alati, ükskõik mida sinna peale paneme
- Sügavamate haavade puhul kutsu alati arst!

Aitäh!

